

Metodický pokyn o postupu při stanovení nezaplatněného množství vody odebírané k vyrovnání vláhového deficitu zemědělských plodin

Určeno : Vodoprávními úřady krajů a okresů
Asociaci závlahářů ČR

K využití : Provozovatelé závlah
Žadatelé o povolení k nakládání s vodami pro účely závlah
Správci vodních toků

Ministerstvo zemědělství ČR
Č.j. 15194/2002 - 6000

Ministerstvo zemědělství tímto metodickým pokynem upravuje, v návaznosti na § 8,9,10 a 101 zákona č. 254/2001 Sb. o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), postup při stanovení nezaplatněného množství vody odebírané k vyrovnání vláhového deficitu zemědělských plodin na území České republiky.

1. Účel

Účelem metodického postupu je stanovit postup výpočtu nezaplatněného množství vody k vyrovnání vláhového deficitu a způsob výpočtu pro zemědělské plodiny, určit způsob uplatnění vláhového deficitu a definovat vzor žádosti o povolení k nakládání s vodami pro účely závlah zemědělských plodin na území České republiky.

2. Základní pojmy

- povolení k nakládání s povrchovými nebo podzemními vodami – stanoví § 8 zákona č. 254/2001 Sb.,
- měření množství a jakosti vody – stanoví § 10 zákona 254/2001 Sb.,
- způsob a četnost měření množství a jakosti vody – stanoví vyhláška č. 20/2002 Sb., Ministerstva zemědělství,
- měření množství odebírané povrchové nebo podzemní vody odvozením podle odběru elektrické energie stanoví vyhláška č. 20/2002 Sb.,
- celková vláhová potřeba „ V_c “ v m^3 /ha jednotlivých zemědělských plodin (informativní směrné hodnoty) – stanoví příloha B, ČSN 750434 „Potřeba vody pro doplňkovou závlahu“ (dále jen „ČSN“) pro Polábí a jižní Moravu ve vegetačním období (definice viz čl. 3.2.3. ČSN),

- závlahová množství „ M_z “ v mm při závlaze postřikem na rovině v průměrném roce (informativní směrné hodnoty) - stanoví příloha A ČSN,
- celková potřeba závlahové vody „ O_z “ v m^3 na zavlažovaných pozemcích – stanoví čl. 3.2.9. ČSN,
- srážky za vegetační období „ S_z “ v m^3/ha a součinitel využitelnosti srážek – stanoví čl. 3.2.6. a 3.2.5. ČSN,
- orientační závlahová období plodin (informativní) – stanoví příloha „H“ ČSN,
- úhrn srážek za vegetační období a jednotlivé měsíce v roce pro vybrané srážkoměrné stanice charakterizující hlavní závlahové oblasti - stanoví Český hydrometeorologický ústav, který je poskytne bezplatně správcům vodních toků (státním podnikům Povodí a ZVHS) a za úplatu odběratelům závlahové vody,
- vláhový deficit – rozdíl mezi celkovou vláhovou potřebou jednotlivých plodin za vegetační období (měsíc) a mezi skutečným úhrnem srážek za vegetační období (měsíc).

3. Postup pro stanovení vláhového deficitu zemědělských plodin a kultur

- a) Provozovatel závlahového zařízení vede evidenci struktury jednotlivých zemědělských plodin, které budou v konkrétním roce zemědělskými subjekty (uživateli závlah) zavlažovány.
- b) Provozovatel závlahového zařízení stanoví celkový vláhový deficit V_d za vegetační období, nebo jeho jednotlivý měsíc pro každého uživatele závlahy podle následujícího vztahu:

$$V_d = \sum_{i=1}^n F_i \cdot k_{zi} (r_1 V_{ci} - r_2 \alpha S_{vi} - r_3 W_{zi}) \quad [m^3]$$

kde:

- F_i plocha i-té plodiny osevní struktury uživatele závlah [ha]
- V_{ci} celková vláhová potřeba i-té plodiny osevní struktury uživatele závlahy zjištěná podle přílohy „B“ ČSN za vegetační období, event. měsíc (což je částí celkové vláhové potřeby za vegetační období i-té plodiny zjištěné podle procentické potřeby v příslušném měsíci vegetačního období) [m^3/ha]
- k_{zi} ztrátový součinitel zjištěný podle čl. 3.2.2., tab. 1 ČSN
- r_1 redukční součinitel zjištěný podle čl. 3.2.5., tab. 2 ČSN
- S_{vi} skutečný úhrn srážek za vegetační období, event. měsíc i-té plodiny osevní struktury uživatele závlahy [m^3/ha]
- r_2 redukční součinitel zjištěný podle čl. 3.2.5., tab.2 ČSN
- α součinitelem využitelnosti srážek zjištěný podle čl. 3.2.5. ČSN
- W_{zi} zásoba vody v půdě na začátku vegetačního období nebo měsíce i-té plodiny osevní struktury uživatele závlahy zjištěná podle čl. 3.2.7. ČSN [m^3/ha]
- r_3 redukční součinitel pro úpravu vztahu W_{zi} zjištěný podle čl. 3.2.7., tab. 3 ČSN

4. Postup pro stanovení úhrady závlahové vody

- a) Provozovatel závlahového zařízení je povinen mít povolení k nakládání s vodami pro účely závlah. (Vzor žádosti o povolení k odběru povrchových vod pro závlahy a odběru povrchových vod k vyrovnání vláhového deficitu je uveden v příloze metodického pokynu.)
- b) V případě, že provozovatel závlah již má povolení k nakládání s vodami pro závlahy, informuje příslušný vodoprávní úřad o jeho využití rovněž pro odběr vody ke krytí vláhového deficitu zemědělských plodin.
- c) Vodu odebíranou pro vykrytí vláhového deficitu poskytují správci vodních toků bezúplatně.
- d) Provozovatel je povinen sledovat a vyhodnocovat odběry vody ke krytí vláhového deficitu a skutečné čerpání k jeho vykrytí podle dekád .
- e) Po skončení vegetačního období provozovatel závlahového zařízení vyhodnotí celkové odebrané množství vody s potřebou na vyrovnání vláhového deficitu podle dekád.
- f) V případě překročení odběru nad rámec pokrytí vláhového deficitu uhradí provozovatel překročené množství vody podle ceny vody za m³ stanované počátkem kalendářního roku správcem vodního toku, s nímž uzavírá před závlahovou sezónou smlouvu o úhradě odběru povrchové vody.

V Praze dne 15.května 2002

Ing.Karel Tureček
náměstek ministra zemědělství